

ברית המועצות: בכל זאת תועבה

באחריות ופעלה למניעת האסון. כל האשמה לפשע על שליטי וושינגטון ועל שותפיהם בדרום-קוריאה וביפאן.

נכון שהפלת המטוס הדרום-קוריאי הוגדרה בעולם קטן כמעשה פשע, זאת במסגרת של קטע, שהוקיע את פעולות ההחרמה של מושלי ניריורק ונירירדיו נגד נציגים רישמיים של ברית המועצות לעצרת האו"ם. אף על פי כן, די היה בגינוי הזה, כדי לגרור את דובר רק"ח להגנה טוטאלית. נעדרת אפילו שמץ וזר אחר של ביקורת, על ההתנהגות הסובייטית בפרשה האומללה הזאת.

הדרך הקלה. אין ספק שמישטר רגן ניצל את אסון המטוס, ויתכן גם שהאמריקאים השתמשו בו למטרות ריגול. עם זאת, יש להזכיר לבורשטיין שברית המועצות הינה מעצמת-על ארידה, שיש לה די אמצעים טכנולוגיים כדי לאון את כוחה הגרעיני של יריבתה, ארצות-הברית.

מותר גם לפרשן אובייקטיבי להניח די בוודאות, שיש לסובייטים אפשרויות טכנולוגיות ליירט מטוס-נוסעים כבר ואיטרייחסיית מבלי להפילו ולרצוח את נוסעיו החפצים-מפשע. העובדה שהסובייטים חיסלו את המטוס על נוסעיו היא מחרידה, אפילו אם מתעלמים מהיומרה הסובייטית — שרק מעטים עוד מתייחסים אליה כרצינות — לייצג ערכים הרגולים בשיוויון בנייארם ובערכיות של חיי האדם, בריאותו ואושרו.

ברית המועצות נהגה במטוס הקוריאי ובנוסעיו באורח המאפיין מעצמה כותנית, המעמידה את ערך הביטחון מעל לחיי אדם. היא אינה ראויה להגנה כל-כך טוטאלית ובלתי-ביקורתית. העובדה שעוזי בורשטיין בחר בדרך הקלה, והטיל את כל האשמה באורח בלתי-מבוקר על וושינגטון, אינה מסייעת לאמינות הטיעון שלו בעניינים אחרים, כמו פעילותו בארץ למען הפלסטינים.

הפלת המטוס היתה מעשה-תועבה הראוי לכל גינוי גם בעיני פרשנים שאינם חשודים באנטי-סובייטיזם עיוור. רק אם נכיר בהנחת יסוד זו, נוכל לעיין כרצינות בנסיבות המקילות של הפרשה, אם אומנם יש כאלה.

פורטוגל: ביקורו של „ראש-המחבלים“

מישהו יכול לתאר לעצמו ביקור ממלכתי של נשיא מדינת פלסטין, יאסר ערפאת, בישראל?

ובכן, מאורע מקביל בדיוק התרחש בשבוע שעבר בפורטוגל. ראש המחחרת של מוזאמביק נגד פורטוגל, וכיום הנשיא המרכסיסט של מדינה זו, סמורה מאשל, ביקר בשבוע שעבר בליסבון, כאורח רישמי של הנשיא הפורטוגלי אנטוניו ראמאלו אינש.

בשיטות תעמולה כאלה נגד הקומוניסטים (ראה עולם קטן בשבוע שעבר). פרשת המטוס הדרום-קוריאי, לדעת עוזי בורשטיין, אינה אלא חוליה נוספת בפרשת הפרובוקציות האנטי-סובייטיות, שיום מישטרו של נשיא ארצות-הברית, רונלד רגן.

בורשטיין חוזר על הגירסה הסובייטית, כאילו הוזר קברניט

המטוס האזרחי עשרות פעמים והתעלם, עד שהופל מעל „איזור סורי במיוחד“. את רעתו של דובר רק"ח על התנהגותה של ברית המועצות בפרשה אפשר לסכם במישפט, שבו בחר הוא עצמו כדי לסיים את מיכתבו לעולם קטן; ברית המועצות נהגה

כמה אוגדות יש ללהקת „בת-דור“?

מסתבר שהמון. לא רק הריקטאטור סטאלין, שהיקשה פעם „כמה דיוויזיות יש לאפסירז“ נסה לזלזל בכוח רחוקי. בישראל נוהגים להתייחס בנטיול-מה ליפית-פוש מכל הסוגים. עיתונאים מהימין, למשל, אינם מביתים כיצד הצגה כמו נפש יהודי בפסטיבל אדינבורו בסקוטלנד מרימה את קרן ישראל, חרף תוכנה הביקורתי (או אולי בזכות).

בתקופת שהותו של התיאטרון החיפאי כבריטניה היתה העיתונות שם, כולל גארדיין האנטי-ישראלי, מלא ככתבות אוהדות ביותר, שלא שכחו לציין שעצם קיומה של הצגה כזאת, וחידותו של התיאטרון להציגה בחוץ לארץ, מהווים הוכחה חיה לחוסנה של הדמוקרטיה הישראלית.

עתה הגיע תורה של להקת הדיקודים, בת-דור. השבוע מקדיש השבועון רב התפוצה ניוזויק עמוד שלם לביקורה של הלהקה בארצות-הברית, ומכתיר את הכתבה האוהדת מאוד ככותרת „הישראלים באים“. יריבי הסיכום של כתבי הניוזויק מדברים בעד עצמם: „ההישג הגדול ביותר של להקת בת-דור ולהקת אחרות שיבקרו השנה בארצות-הברית הוא בכך, שהן יצרו מסורת של ריקוד מודרני תוך פחות מדור אחד. זהו

בת-דור במעולה. הישג בארצות-הברית

הצלחה בלתי-מבוסלת. בארץ שמעתי מילחמה כמו ישראל, מרינה המעצבת את עצמה ללא חרף, יש לראות בעצם המחזיקות החברתית ליצירתיות הכוזבה בדיקוד משום חשיכות פוליטית רבה.“

המדור הזה, והעולם הזה בכלל, מעולם לא אימצו לעצמם את מיקצוע „האנטי סובייטיזם“. מונח זה אינו מצביע רק על גישה ביקורתית כלפי ברית המועצות, אלא על איבה טוטאלית, קנאות ובלתי מתפשרת, הנוטה לראות בסובייטים את מקור כל הרע והמעוות בעולם. עמדה כזאת מחפה, בדרך-כלל, על דוגמטיזם פרו-אמריקאי.

פרשנים ואינטלקטואלים רבים, המנסים לבחון באורח אובייקטיבי יחסית אירועים ותהליכים פוליטיים מכל הסוגים, מאכזרים את הראש כשהדיון נסב על ברית המועצות. ההשקפה שארצות-הברית היא מעוז החופש בעולם, היא אכסיומאטית לחלוטין, וכל המקשה עליה, אפילו באמצעות עובדות מתועדות היטב על התנהגותה של וושינגטון בזירה הבינלאומית בכלל, ובאסיה ובאמריקה הדרומית והמרכזית בפרט, נחשב, במיקרה הטוב, לתמים ובלתי-ירצני.

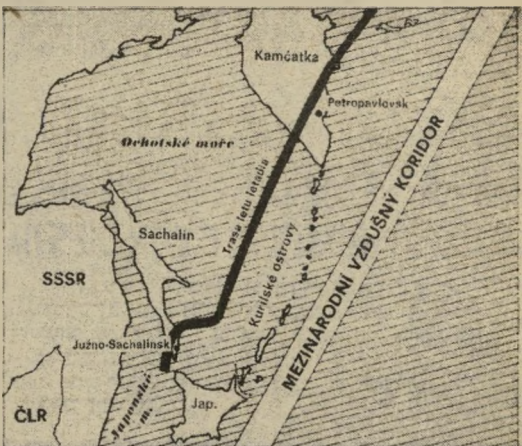
אפילו מיקרה קלאסי, שאינו טעון הוכחות נוספות, כמו הפשע שביצעו האמריקאים בצ'ילה ב-1973 (רצח הנשיא החוקי בסיוע סייא-אי והכתרת גנרל פאשיסטי במקומו), אין בו כדי לשכנע את הרוגמים האנטי-סובייטיים.

„האנטי סובייטיזם“, מונח כעל השלכות ערכיות, המקפל בתוכו גם גינוי מסוים בשל חוסר הרצינות שבו, מהווה לא רק רגל, אלא גם מחסום פסיכולוגי בלתי-עביר למיליונים בעולם המערבי, ולמאות אלפים אנטי-סובייטיים.

„צדק אדום“. בקטגוריה הבלתי מחמיאה נכללים גם ראשי-המדינה והעיתונאים החשובים בארץ. עובדה זו מקשה מאוד על הדיון האובייקטיבי בסוגיות יסודיות ביותר ביחסים הבינלאומיים. האנטי-סובייטיזם ניוון לא רק ממידע ברוך ומנותח היטב (ויש אומנם שפע של מידע מרשיע ביותר על ברית המועצות), אלא גם ממימוסים, כולל אלפי סירטי קולנוע וטלוויזיה, שבהם הלוקת התפקידים בין הטובים ובין הגבלים היא שמש אוטומאטית. די לשמוע מיבטא רוסי כסרט הוליוודי, כדי לאתר מייד את הנוכל, הסאדיסט, הרע.“

כמעט שאין סף איכות-אינטלקטואלי, ששטיפת-המוח הבלתי-פוסקת הזאת אינה עוברת דרכו. אם תגרר היטב אינטלקטואלים ליברליים, כמו ח"כ אמנון רובינשטיין למשל, תמצא את אותו הרפלקס המותנה, האוטומאטי ושאינו ברישליטה כלפי הסובייטים, הקיים גם במנטליות הקולקטיבית של פשוטי-העם בישראל.

רווקא הגישה האובייקטיבית של עולם קטן לסובייטים יוצרת רגישות רבה אצל אוהרי ומתנגדי מעצמת-העל. רק כך ניתן

מסלול המטוס: הגירסה הסובייטית* שתי מטרות, אבל סותרות

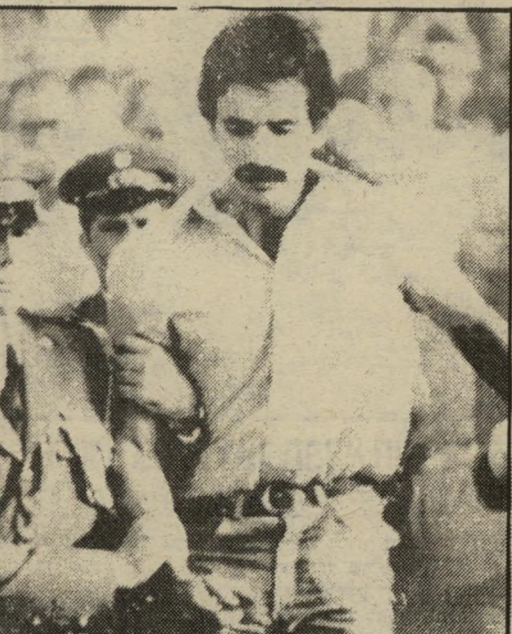
להסביר מיכתב שקיבלנו מדובר רק"ח, רוד (עווי) בורשטיין, הרובר מתרעם על כך שגם עולם קטן מושפע מהתעמולה האנטי-סובייטית, ולמעשה קיבל את הגירסה האמריקאית בקשר להפלת המטוס הדרום-קוריאי.

בורשטיין צריך למיכתבו גם מפה, שהופיעה בניסאון הרישמי של המיפלגה הקומוניסטית הצ'כית רודף פראו. השביל הרחב בצד ימין מציין את תוואי המיסרון האווירי הרגיל, שהוקצה עליידי רשויות התעבורה של הסובייטים לתעופה בינלאומית. הקו השחור מראה את המסלול של המטוס הדרום-קוריאי. לדברי רודף פראו, (צדק אדום) החוזר כמונן על הגירסה הסובייטית הרישמית, סטה המטוס יותר מ-500 קילומטר מהמסלול המקובל, וטס מעל מיתקנים צבאיים סובייטיים סודיים ביותר.

בורשטיין מציין במיכתבו שקברניטי המטוס הסיטו אותו כודון מהמסלול הבינלאומי, וזאת לשתי מטרות (אולי קצת סותרות, עבור הקורא היותר אובייקטיבי). האחת: לצלם מיתקנים צבאיים סודיים; השנייה: לגרות את הסובייטים להפיל את מטוס-הנוסעים. להקריב את מאות האזרחים התמימים שנהרגו, כדי להשתמש באסון לתעמולה אנטי-סובייטית. כל זאת, כדי להסיח את דעת-הקהל בעולם מהצעות השלום של ברית המועצות, ולהצדיק את הצנא הטילים הגרעיניים על אדמת אירופה.

דובר רק"ח סבור שמדובר בתכסיס שפל כמיוחד, בתקופה שבה נמצאת ארצות-הברית כמצב הסכרתי קשה מאוד באירופה. היסטוריה מצביעה על מיקרים רבים שבהם השתמש הימין

* בניסאון המיפלגה הקומוניסטית הצ'כית רודף פראו.

מפגין נגד מאשל כמו ערפאת בתל-אביב

ביקורו של מאשל ארך חמישה ימים. בסעודת-ערב שערך עבורו הנשיא המארח, תקף מאשל את רוס-אפריקה, בת-כריתה לשעבר של פורטוגל במילחמה נגד לוחמי החופש האפריקאיים, והרים על נס את היחסים שנוצרו בין מוזאמביק ובין המשעבדים לשעבר מפורטוגל.

היו גם מפגנים נגד מאשל, שנלחם עד 1974 בשצף קצף נגד פורטוגל, והיה אחראי לדם פורטוגלי רב שנשפך (מאשל עצמו היה חייב להתגבר על יוזכונות משייחיועה נוראיים שביצעו השליטים הפורטוגליים בארצו). מיספרם לא היה רב, והמישטרה טיפלה בהפגנות בייעילות ודי בקלות.

כפי שכתוב בפרקי אבות: „הכל צפוי והרשות נתונה.“